

Opsteller Zaak/Document nummer	F. Hendriks, Z/26/219249 406143	Datum stuk Afdeling Agendanummer	28 april 2026 Ruimte
Onderwerp	Ontwerpbegroting 2027, jaarstukken 2025, begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg		
Portefeuillehouder	Dhr. E. Geurts		

Aan de gemeenteraad namens burgemeester en wethouders van Beekdaelen

1. Kennis te nemen van de jaarrekening en het jaarverslag 2025 Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg (hierna Omgevingsdienst);
2. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van de jaarrekening voor de gemeente Beekdaelen en het totale positieve saldo 2025 van € 128.708 te verwerken in de jaarrekening 2025 gemeente Beekdaelen;
3. In te stemmen met de begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst en het niet indienen van een zienswijze op deze begrotingswijziging;
4. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van deze begrotingswijziging en deze verwerken in de eerste bestuursrapportage 2026;
5. In te stemmen met de begroting 2027 en de met de meerjarenraming 2028-2030 van de Omgevingsdienst en kennis te nemen van de wijziging van de financieringssystematiek;
6. Kennis te nemen van de financiële gevolgen van deze begroting voor de gemeente Beekdaelen en deze voor 2026 te verwerken in de eerste bestuursrapportage 2026 gemeente Beekdaelen en voor 2027 ev. in het meerjarenperspectief bij de kadernota 2027 gemeente Beekdaelen;
7. Kennis te nemen van en in te stemmen met de (concept) zienswijze brief met betrekking tot de begroting 2027 van de Omgevingsdienst.

Samenvatting.

Ieder jaar neemt de gemeenteraad kennis van de jaarrekening van het voorafgaande jaar en behandelt hij de (ontwerp)begroting van het komende jaar met de daarbij behorende financiële doorkijk naar de komende jaren van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (hierna kort: OD). De jaarrekening 2025 laat een positief resultaat zien waarbij dit overschot wordt verdeeld onder de deelnemende gemeenten. De begroting voor 2027 van de OD laat een groei van de kosten zien. Ook heeft een nieuwe financieringssystematiek financiële effecten. Dit brengt langjarig ook meerkosten voor de gemeente met zich mee als zijnde één van de deelnemers van deze Gemeenschappelijke Regeling. Deze meerkosten worden in het meerjarenperspectief kadernota 2027 verwerkt. Tevens is er een wijziging van de begroting 2026 die aan de gemeenteraad is voorgelegd.

Inleiding.

Beekdaelen werkt met de provincie Limburg en de andere Zuid-Limburgse gemeenten voor een groot aantal taken op het gebied van milieu, vergunningen, toezicht en handhaving samen in de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg waarbij de ambtelijke Omgevingsdienst Zuid Limburg (hierna OD) voor de uitvoering van de toegewezen taken zorgt.

In maart 2026 hebben wij van de Omgevingsdienst de volgende stukken ontvangen:

1. De jaarstukken bestaande uit het jaarverslag 2025 en de voorlopige jaarrekening 2025, met het verzoek deze aan de Raad ter kennisname voor te leggen;

Opsteller Zaak/Document nummer	F. Hendriks, Z/26/219249 406143	Datum stuk Afdeling Agendanummer	28 april 2026 Ruimte
Onderwerp	Ontwerpbegroting 2027, jaarstukken 2025, begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg		
Portefeuillehouder	Dhr. E. Geurts		

2. De ontwerp begrotingswijziging 2026 met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen;
3. De ontwerp begroting 2027, meerjarenraming 2028-2030 met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. De begroting laat een toename van kosten zien.

In 2025 is door het Algemeen Bestuur van de OD besloten tot het doorvoeren van een wijziging van de financieringssystematiek die voor het eerst doorwerking krijgt in de bijdragen van gemeenten in de nu voorliggende ontwerpbegroting 2027. Dit zullen wij kort bij de rubriek argumenten toelichten.

Door middel van dit voorstel wordt de raad in de positie gebracht om de toezichttaak op de financiële stukken van de OD in te vullen en door middel van een zienswijze (al dan niet) het standpunt hierover naar de GR toe in te brengen een en ander conform de betreffende bepalingen van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

Deze financiële documenten van de OD leiden tot een aanpassing en actualisatie van de gemeentelijke jaarrekening, bestuursrapportage en (meerjaren)begroting. Dit voorstel voorziet in besluitvorming hierover.

Argumenten.

1.1. Het jaarverslag en de jaarrekening bevatten de inhoudelijke en financiële verantwoording over het jaar 2025 van de OD.

In de aanbiedingsbrief en een infographics (opgenomen in de bijlagen) schetst de OD de hoofdlijnen van het afgelopen jaar.

Het verslagjaar kenmerkte zich voor de OD als een jaar waarin eerder gestarte ontwikkelingen werden doorgezet of afgerond. De belangrijkste betrof het verder robuust worden (voldoen aan landelijke eisen die aan Omgevingsdiensten worden gesteld). De ijkdatum hiervoor is 1 april 2026 en de seinen voor de OD staan op groen. Het definitieve oordeel van het Ministerie volgt later dit jaar.

Er zijn in de afgelopen jaren ontwikkelingen in gang gezet die verband houden met de veranderende rol en taken van een omgevingsdienst. Diverse eerdere rapporten hierover hebben onder andere geleid tot een andere wijze van rapporteren aan de deelnemers van deze GR, een revitalisatie van het overleg met deelnemers, een gewijzigde financieringssystematiek en intensivering van de opdracht voor de Provincie Limburg. Dit heeft gezorgd voor een versterking van de relatie met de deelnemers en voor het geven van invulling aan de gezamenlijke maatschappelijke opgaven. Landelijk en regionaal is er steeds meer aandacht voor maatschappelijke opgaven als een schone, gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

Het indienen van een zienswijze met betrekking tot de jaarstukken 2025 is niet mogelijk. Deze stukken worden ter kennisname aangeboden. De jaarstukken zijn in de vergadering van het Algemene Bestuur van 1 april 2026 aan de orde gekomen en vastgesteld.

2.1. Het positieve saldo van de jaarrekening van de OD wordt verwerkt in de jaarrekening 2025.

In de onderstaande paragraaf financiën wordt dit nader toegelicht.

3.1. De ontwerp-begrotingswijziging geeft geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

Vanwege een aantal ontwikkelingen is een wijziging van de vastgestelde begroting 2026 nodig.

Deze zijn toegelicht in de bijgevoegde stukken (aangebiedingsbrief en begrotingswijziging) en betreffen in hoofdzaak een bijstelling op de begrootte cao-indexatie en het beschikbaar stellen van extra budget door de provincie in verband met intensivering van taken.

Opsteller Zaak/Document nummer	F. Hendrikx, Z/26/219249 406143	Datum stuk Afdeling Agendanummer	28 april 2026 Ruimte
Onderwerp	Ontwerpbegroting 2027, jaarstukken 2025, begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg		
Portefeuillehouder	Dhr. E. Geurts		

Dit leidt tot een toename van de begroting 2026 tot € 24,1 miljoen. De oorspronkelijke begroting was € 22,0 miljoen.

Omdat deze begrotingswijziging daartoe geen aanleiding geeft, stellen wij u voor om geen zienwijze in te dienen tegen de ontwerp-begrotingswijziging 2026.

4.1. De verwerking van ontwerp-begrotingswijziging van de OD vindt plaats bij de eerste bestuursrapportage 2026.

Dit wordt nader toegelicht in de onderstaande paragraaf financiën.

5.1. Door intensivering en groei van taken op het gebied van VTH worden de kosten in de begroting van de hoger.

Via de jaarlijkse kaderbrief van de OD, is de Raad al december 2026 ingelicht over de hoofdlijnen van de ontwikkelingen en de intensivering van taken die dit met zich meebrengt. De OD geeft ook in deze begroting aan dat zij voor het komend jaar een (verdere) groei ziet van de taken op het gebied van milieu en VTH. In de bijgevoegde aanbiedingsbrief bij deze begroting wordt dit op hoofdlijnen geschetst.

Dit leidt tot intensivering van taken. Er wordt onder andere toegelicht dat er een intensivering noodzakelijk wordt geacht voor de aanpak van zogenoemde indirecte lozingen op afvalwater van bedrijven die onder het bevoegd gezag vallen van de gemeenten. Dit is een uitwerking van de vereisten van de Europese Kaderwet Water (KRW) die hiervoor doelstellingen geeft. Om deze te halen zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. Het Algemeen Bestuur heeft in de vergadering van 1 april 2026 hiertoe besloten. Ook zal vanaf 2027 extra inzet van de OD in het werkgebied plaatsvinden inzake Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en beheer inrichtingenbestand. Dit wordt nader toegelicht in de begroting. Naast de inhoudelijke en de hiermee samenhangende intensivering van de uitvoering van de aangegeven thema's betreft de helft van de verhogingen van de begroting indexatie van lonen. De OD geeft aan hierbij rekening te houden met wat daarover in VNG-circulaires wordt geadviseerd.

De vorenstaande ontwikkelingen maken dat de begroting wederom fors zal verhogen. De ontwerpbegroting laat zien dat de begroting dat deze stijgt van 24,1 miljoen naar 25,9 miljoen.

5.2. De nieuwe financiering van de verdeling van kosten leidt tot een andere verdeling van kosten waardoor een eerlijkere verdeling van de kosten plaatsvindt maar de kosten voor Beekdaelen toenemen.

Deze begroting 2027 van de OD is de eerste begroting waarbij een nieuwe systematiek van verdeling van kosten is gehanteerd. Deze systematiek beoogt een faire en transparante verdeling van de kosten tussen de deelnemers van de GR te bewerkstelligen. Het AB heeft met deze systematiek ingestemd in de vergadering van 8 oktober 2025. Omdat dit er toe leidt dat er ook een gewijzigde verdeling is van de toerekening van kosten bij deelnemers is een ingroeimodel vastgesteld van drie jaar. Enkele (technische) uitgangpunten zijn toegelicht in de ontwerp begroting op pagina 36 en 37.

De wijziging van de financieringssystematiek betekent voor Beekdaelen dat met betrekking tot de kostenverdeling er meer kosten worden toegerekend en derhalve een hogere bijdrage hiervan het gevolg is.

Doordat ook sprake is van intensivering van beleid en uitvoering is er ook al zonder een gewijzigde financieringssystematiek sprake van een toename van kosten.

6.1. De verwerking van financiële gevolgen van de begroting 2027 van de OD vindt plaats in diverse documenten van de Planning en Control-cyclus.

In de onderstaande financiële paragraaf wordt dit verder toegelicht.

Opsteller Zaak/Document nummer	F. Hendriks, Z/26/219249 406143	Datum stuk Afdeling Agendanummer	28 april 2026 Ruimte
Onderwerp	Ontwerpbegroting 2027, jaarstukken 2025, begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg		
Portefeuillehouder	Dhr. E. Geurts		

7.1. De Raad geeft zijn zienswijze op de ontwerp begroting 2027 zodat deze in de verdere besluitvorming bij de OD kan worden betrokken.

Ingevolge de GR kunnen de deelnemers een zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 (en gewijzigde financieringssystematiek) indienen.

In de voorgaande jaren heeft in afstemming met de Parkstad gemeenten van uit de samenwerking “Samen Grip op Verbonden Partijen Parkstad” een afgestemde reactie plaatsgevonden waarbij werd gewezen op de kortingen uit het gemeentefonds waarbij aan de Gemeenschappelijke samenwerkingsdiensten is gevraagd om, gelet op de financiële knellende kaders (bij gemeenten) ook hun verantwoordelijkheid te nemen en toe te werken naar een bezuiniging van 5%. Wij stellen voor om in een (zienswijze)brief nogmaals aan sobere uitvoering te appelleren.

Tegelijkertijd had de OD afgelopen jaren een noodzakelijke doelstelling om te komen tot robuustheid van de organisatie (een eis die door het ministerie van Infrastructuur en Waterschap aan alle Omgevingsdiensten wordt gesteld) met de daarvoor benodigde investeringen tot gevolg én nemen zoals aangegeven, taken op het gebied van milieu en VTH toe. Desalniettemin verdient het aanbeveling om in een brief nogmaals te wijzen op de noodzaak tot een sobere uitvoering en het realiseren van bezuinigingen, waarbij uw raad bij toekomstige begroting inzicht wil hebben hoe onder andere innovatie, automatisering, digitalisering, standaardisatie en andere maatregelen bijdragen aan het laag houden van de kosten.

Financiën.

Jaarrekening.

resultaatbestemming 2025

Onverdeeld resultaat 2025	€	1.258.565
Voorstel inzet reserves		
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	€	200.000
Voorstel vorming en groei reserves		
Verhoging weerstandsvermogen op basis van risico-inventarisatie	€	-33.107
Totaal te verdelen resultaat 2025	€	<u>1.425.458</u>
Onverdeeld resultaat 2025	€	1.258.565
Voorstel inzet reserves totaal	€	200.000
Verhoging weerstandsvermogen op basis van risico-inventarisatie	€	-33.107
Totaal te verdelen resultaat 2025	€	<u>1.425.458</u>
Aandeel Beekdaelen	€	52.279

Toelichting:

Opsteller Zaak/Document nummer	F. Hendriks, Z/26/219249 406143	Datum stuk Afdeling Agendanummer	28 april 2026 Ruimte
Onderwerp	Ontwerpbegroting 2027, jaarstukken 2025, begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg		
Portefeuillehouder	Dhr. E. Geurts		

De laatste voorschotnota's over 2025 aan de deelnemers zijn met 40% verlaagd waardoor de deelnemende gemeenten een voordeel hebben gehad. Voor Beekdaelen bedraagt dit voordeel € 76.429.

Het positief (nog te verdelen) resultaat 2025 bedraagt voor Beekdaelen € 52.279. Samen met het voordeel van de verlaging van de laatste voorschotnota voor dit verslagjaar bedraagt het te verwerken resultaat/voordeel over 2025 € 128.708.

Financiële gevolgen gewijzigde begroting 2026.

Begroting 2026	€	811.379
Gewijzigde begroting 2026	€	732.830
Verlaging bijdrage 2026	€	78.549
Mutatie gewijzigde begroting 2026	€	21.616
Mutatie begroting 2026	€	56.933

De gewijzigde begroting 2026 toont een totaal voordeel van € 78.549.

Financiële gevolgen gewijzigde begroting 2027, 2028, 2029 ev.

De financieringssysteem wordt vanaf 2027 aangepast met een ingroeimodel voor de jaren 2027 en 2028.

Effect begroting ODZL voor Beekdaelen		2027	2028	2029	2030
	Bijdrage vanuit werkprogramma's	904.673	904.673	904.673	904.673
	Verrekening financieringssysteem	-39.928	-19.666	0	0
A	Totale bijdrage begroting	864.745	885.007	904.673	904.673
B	Correctie van lopende naar constant	0	0	0	0
C=A+B	Begroting ODZL in constant prijzen	864.745	885.007	904.673	904.673
D	Ramingen in gemeentebegroting	811.379	811.379	811.379	811.379
E=C-D	Hogere kosten	53.366	73.628	93.294	93.294
F	Loon- en prijsstijgingen	-42.723	-42.723	-42.723	-42.723
G=E+F	Mutatie bijdrage (- = voordelig)	10.643	30.905	50.571	50.571

Vervolgtraject en verantwoording.

Opsteller Zaak/Document nummer	F. Hendriks, Z/26/219249 406143	Datum stuk Afdeling Agendanummer	28 april 2026 Ruimte
Onderwerp	Ontwerpbegroting 2027, jaarstukken 2025, begrotingswijziging 2026 van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg		
Portefeuillehouder	Dhr. E. Geurts		

Agendering van dit voorstel is voorzien voor de commissievergadering van 28 mei 2026 (commissie fysieke leefomgeving) en de raadsvergadering van 9 juni 2026. Een zienswijze op de begrotingswijziging 2026 en een zienswijze op de begroting 2027 (incl. financieringssystematiek) kan uiterlijk ingediend worden per 9 juni 2026. Dit is qua tijdigheid van indienen niet haalbaar. Praktisch betekent dit dat wij, gehoord de beraadslaging en advies van de commissie van 28 mei 2026, een “voorlopige zienswijze” indienen.

De zienswijzen van de raden komen aan de orde in het Dagelijks Bestuur van 10 juni 2026. Het Algemeen Bestuur van de OD behandelt deze begroting 2027 en de wijziging van de begroting 2026 op 1 juli 2026.

Communicatie.

Nadat de raad een besluit heeft genomen wordt het Dagelijks Bestuur van de OD hierover ingelicht. Ingevolge de GR kan eenieder (tegen betaling van kosten) de begroting van de OD ontvangen bij de deelnemers van de GR. Digitale kennisgeving van de jaarstukken van de gemeenschappelijke regelingen vindt plaats via iBABS en de publicatie van de raadsagenda.

Bijlage(n):

1. Raadsbesluit;
2. Aanbiedingsbrief jaarrekening 2025;
3. Jaarstukken incl. de jaarrekening 2025;
4. Infographics jaarrekening 2025;
5. Aanbiedingsbrief begrotingswijziging 2026;
6. Ontwerp Begrotingswijziging 2026;
7. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2027;
8. Ontwerpbegroting 2027;
9. Infographics ontwerpbegroting 2027;
10. Concept zienswijze brief.

Dit voorstel bieden wij u hierbij ter besluitvorming aan.

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine & De burgemeester Dhr. ing. E. Geurts